

Hälso- och sjukvårdsnämnden

Sammanträdesdatum
2026-03-25

§ 37 Avgiftsfrihet vid allmänfarlig sjukdom för personkrets som inte omfattas enligt Smittskyddslagen
HSN 440-2026

Sammanfattning

Samhällets smittskydd ska enligt smittskyddslagen (2004:168), SmL, tillgodose befolkningens behov av skydd mot spridning av smittsamma sjukdomar. Den som har en allmänfarlig sjukdom har därför rätt till kostnadsfri provtagning, vård och behandling av dessa sjukdomar i enlighet med 7 kap. 1 och 2 §§ SmL.

Enligt lagen omfattas majoriteten av de personer som vistas i länet av denna kostnadsfrihet, men inte riktigt alla, se 7 kap 3 § SmL.

De som idag omfattas är:

- 1 – den som enligt 5 kap. socialförsäkringsbalken är bosatt i Sverige,
- 2 – den som utan att vara bosatt här har rätt till vårdförmåner i Sverige vid sjukdom enligt vad som följer av Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 883/2004 om samordning av sociala trygghetssystem,
- 3 – utländska sjömän när det gäller undersökning, vård, behandling och läkemedel vid gonorré, klamydia och syfilis enligt en internationell överenskommelse rörande vissa lättnader för sjömän vid behandling av könssjukdom av den 1 december 1924 och
- 4 – den som omfattas av lagen (2013:407) om hälso- och sjukvård till vissa utlänningar som vistas i Sverige utan nödvändiga tillstånd.

Region Västerbotten har sedan 2015 erbjudit hälso- och sjukvård till vissa utlänningar som vistas i Sverige utan nödvändiga tillstånd, så kallade papperslösa, på samma villkor som till Västerbottningar*. (*§ 209, landstingsstyrelsens protokoll från den 20 oktober 2015).

De som idag inte omfattas är bland annat studerande, arbetskraftsinvandrare, anhöriginvandrare som ännu inte fått svenskt personnummer och turister. Det är angeläget att inte kostnadsskäl förhindrar provtagning, vård och behandling av en misstänkt allmänfarlig sjukdom hos en person som tillhör någon av dessa grupper. Allmänfarliga sjukdomar innebär inte bara ett lidande för den som är smittad, utan kan också spridas till andra i länet om den drabbade personen inte testas, behandlas och i vissa fall får vård.

Förslag till beslut

Arbetsutskottet föreslår att hälso- och sjukvårdsnämnden föreslår regionstyrelsen att föreslå regionfullmäktige besluta:

- att undersökning, inklusive provtagning, av samtliga personer med hiv, hepatit B och hepatit C ska vara avgiftsfri,
- att vård och behandling av hiv, hepatit B och hepatit C efter positivt test inte ska vara avgiftsfri, samt
- att provtagning, vård och behandling för samtliga personer med övrig allmänfarlig sjukdom ska vara avgiftsfri.

Utdragsbestyrkande

Hälso- och sjukvårdsnämnden

Sammanträdesdatum
2026-03-25**Beslut**

Hälso- och sjukvårdsnämnden föreslår regionstyrelsen att föreslå regionfullmäktige besluta:

- att undersökning, inklusive provtagning, av samtliga personer med hiv, hepatit B och hepatit C ska vara avgiftsfri,
- att vård och behandling av hiv, hepatit B och hepatit C efter positivt test inte ska vara avgiftsfri, samt
- att provtagning, vård och behandling för samtliga personer med övrig allmänfarlig sjukdom ska vara avgiftsfri
- att paragrafen justeras omedelbart.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse - Avgiftsfrihet vid allmänfarlig sjukdom för personkrets som inte omfattas enligt Smittskyddslagen
- §28 HSNAU Avgiftsfrihet vid allmänfarlig sjukdom för personkrets som inte omfattas enligt Smittskyddslagen